

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 февруари 2024 г.
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Заклучения на Съвета относно Беларус

Приложено се изпращат на делегациите заключения на Съвета относно Беларус, одобрени на заседанието на Съвета (Външни работи) от 19 февруари 2024 г.

заклучения на Съвета относно Беларус

1. Съветът потвърждава отново заключенията си относно Беларус от 12 октомври 2020 г., в които се излага политиката на ЕС по отношение на Беларус.
2. ЕС застава зад народа на Беларус. Съветът подчертава непоколебимата си подкрепа за стремежа на беларуския народ към свободна, демократична, суверенна и независима Беларус като част от мирна и просперираща Европа.
3. Съветът остава дълбоко загрижен от влошаващото се положение с правата на човека в Беларус и решително осъжда продължаващите кампании за преследване и сплашване от страна на беларуския режим срещу всички сегменти на беларуското общество, включително защитниците на правата на човека, журналистите, независимите профсъюзни дейци, представителите на гражданското общество и лицата, принадлежащи към национални малцинства. Съветът изразява съжаление, че политическите затворници продължават да бъдат лишени от свобода при ужасяващи условия, изложени на изтезания и малтретиране, без достъп до основни здравни услуги, и че много от тези затворници са държани дълго време без контакт със своите адвокати и роднини. ЕС настойчиво приканва за незабавното и безусловно освобождаване на всички политически затворници и за ефективната им реабилитация. ЕС също така настойчиво приканва беларуските власти да премахнат смъртното наказание и като първа стъпка да въведат мораториум.
4. Съветът подчертава, че безпрецедентното равнище на репресии, включително срещу гражданското общество и независимите медии, и ограниченията върху политическото участие подкопават потенциала за справедливост и легитимност на парламентарните и местните избори, насрочени за 25 февруари 2024 г. ЕС изразява съжаление, че беларуските власти са взели решение да не канят мисия за наблюдение на изборите от Бюрото за демократични институции и права на човека (БДИПЧ) на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), която да наблюдава предстоящите избори, в противоречие с международните си ангажименти.
5. Съветът продължава да подкрепя демократичното право на беларуския народ да избере своите представители чрез свободни и честни избори. ЕС призовава беларуските власти да започнат истински и приобщаващ диалог с всички елементи на обществото с оглед провеждането на свободни и честни избори, под наблюдението на ОССЕ/БДИПЧ и в съответствие с международно признатите стандарти.
6. Съветът изтъква отново ангажимента си да търси отговорност от лицата, отговорни за нарушенията и погазването на правата на човека. Продължават да се извършват груби нарушения на правата на човека с цел репресии срещу беларуското общество и заглушаване на всеки, който се възприема като противопоставящ се на режима. Според Службата на Върховния комисар по правата на човека някои от тези нарушения могат да бъдат квалифицирани като престъпления срещу човечеството.
7. Във връзка с това ЕС потвърждава отново, че е важно Съветът на ООН по правата на човека да продължи да следи положението с правата на човека в Беларус, и приветства работата на специалния докладчик за положението с правата на човека в

Беларус, върховния комисар на ООН по правата на човека и Международната платформа за отчетност за Беларус. ЕС приканва настойчиво беларуските власти да сътрудничат изцяло на международните и регионалните механизми за правата на човека. Прилагането на универсална юрисдикция е и важен инструмент за предотвратяване и борба с безнаказаността и за насърчаване на търсенето на отговорност в международен план.

8. Съветът осъжда подписания от Лукашенко указ от 4 септември 2023 г., с който се ограничават паспортните и другите консулски услуги за беларуските граждани в чужбина, и изтъква отново ангажимента си да продължи да подкрепя беларуските граждани в ЕС, избягали от репресиите, включително чрез координирани усилия между държавите — членки на ЕС.
9. Съветът категорично осъжда продължаващата подкрепа, предоставяна от беларуския режим за агресивната война на Русия срещу Украйна, и призовава Беларус да се въздържа от такива действия и да спазва международните си задължения. Беларус трябва да престане да бъде съучастник в агресивната война на Русия срещу Украйна. ЕС осъжда съобщенията на Русия за намерението ѝ да разположи ядрени оръжия на територията на Беларус и че за тази цел е постигнато споразумение между Русия и Беларус. Тези съобщения противоречат на международните ангажименти на Беларус съгласно Меморандума от Будапеща и допълнително засилват и без това повишеното напрежение. Съветът осъжда и съучастията на беларуския режим в незаконното депортиране на украински деца и отново отправя настойчивия си призив към Беларус незабавно да гарантира безопасното им завръщане в Украйна. Европейският съюз остава ангажиран със суверенитета и независимостта на Беларус.
10. Освен това Съветът категорично осъжда хибридните атаки по външните граници на ЕС, включително инструментализирането от страна на беларуския режим, в съучастие с Русия, на мигрантите за политически цели. ЕС ще продължи да бъде солидарен със засегнатите държави членки.
11. Съветът подчертава, че безопасността и сигурността на ядрените инсталации са ключов приоритет за ЕС. В този контекст ЕС изразява загриженост във връзка с многобройните нерешени въпроси по отношение на безопасността в беларуската атомна електроцентраля и настойчиво приканва Беларус да се придържа към най-високите международни стандарти в областта на околната среда и ядрената безопасност, както и бързо да изпълни препоръките на ЕС за стрес тестове.
12. Съветът е наложил целенасочени санкции в отговор на репресиите, нарушенията на изборния процес, подбуждането и организирането на незаконни преминавания на границите, нарушенията на правата на човека и участието на властите в агресивната война на Русия срещу Украйна. В съответствие с постепенния си подход ЕС е готов да налага допълнителни ограничителни и целенасочени мерки, докато беларуските власти продължават тези действия.
13. Съветът изразява дълбоката си загриженост във връзка с действията на режима на Лукашенко, засягащи националната идентичност на Беларус, и потвърждава отново ангажимента си да подкрепя и насърчава беларуския език и култура. ЕС припомня значението на междуличностните контакти, наред с другото, чрез подкрепа за мобилността, младежките и културните дейности, в съответствие с принципите, включени в заключенията на Съвета от 2020 г. Обикновените беларуски граждани продължават да се ползват от споразумението между ЕС и Беларус за облекчаване на визовия режим.

14. Съветът цени високо беларуското гражданско общество като важен партньор в рамките на Източното партньорство и припомня, че Източното партньорство остава отворено за бъдеща демократична Беларус.
15. ЕС ще продължи да подкрепя гражданското общество и демократичните сили в Беларус. Във връзка с това Съветът приветства създаването на консултативната група на ЕС с гражданското общество и демократичните сили в Беларус и координирането на помощта чрез срещите на висшите служители и изразява подкрепа за тяхното продължаване. ЕС приветства и сътрудничеството на Съвета на Европа с гражданското общество и демократичните сили в Беларус чрез неговата контактна група.
16. ЕС подкрепя и приветства усилията на демократичните сили и гражданското общество в Беларус и признава техния проевропейски избор. Мястото на една бъдеща демократична Беларус е в европейското семейство. След като Беларус започне демократичен преход, ЕС ще предостави подкрепа за стабилизиране на икономиката ѝ и за реформиране на институциите ѝ. Нашата цел е да помогнем за изграждането на устойчивост и за осъществяването на напредък по демократичните реформи, да създадем нови работни места и да подобрим жизнения стандарт на хората, включително чрез всеобхватен план за икономическа подкрепа в размер до 3 милиарда евро за демократична Беларус.
17. ЕС остава твърдо ангажиран да поддържа въпроса за Беларус на челно място в международния дневен ред. Народът на Беларус може да бъде сигурен, че Европейският съюз продължава да бъде загрижен за неговото благосъстояние, правата на човека и правото му на проспериращо бъдеще в една демократична Беларус.